

Teknologirådets årsmelding 2010

Innovasjon og integritet

Wikileaks, datalagringsdirektivet og Facebooks ferd mot verdensdominans: 2010 ble året da internett og personvern for alvor ble en del av den brede politiske debatten.

Hvor fritt og tilgjengelig skal nettet være? Hvordan skal personopplysninger skjermes?

Teknologirådet har gjennom en serie prosjekter gitt forslag til ny politikk i saker så forskjellige som offentlige data og innovasjon, skattelister, nettvett, helseportal, GPS-basert veiprisering og datalagringsdirektivet. Våre råd til politikerne skal balansere mulighetene som ligger i teknologien og de uønskede konsekvensene. Dette er Teknologirådets oppdrag i et nøtteskall.

Hva kan teknologi gjøre for syke og eldre? Selv om Norges befolkning eldes noe saktere enn andre land i Europa, vil også vi oppleve en betydelig økning i andelen eldre og kronisk syke i årene som kommer. Presset på helse- og omsorgssektoren akselererer om 10 år, noe som krever strategiske veivalg av dagens politikere.

Teknologirådet har gjennom pasient 2.0-prosjektet vist at det ligger et stort potensial i ny omsorgsteknologi – både for pasientkvalitet og budsjett. Med helseportal, pasientjournal på nett, smarthus, sensorer og andre hjelpemidler, kan både pasienter og ansatte få en enklere hverdag. Våre initiativ har ført til at Stortinget og regjeringen nå er i startgropen, kommunene er nyfikne, og fagbevegelsen er ikke skeptisk. Vår utfordring: Å bli best både på innovasjon og pasientens integritet.

På teknologifronten ellers vil vi trekke frem at verdens første syntetiske skapning ble skapt i mai 2010. “Synthia” er et resultat av møtet mellom flere teknologiområder som bioteknologi og informatikk. I slike konvergerende teknologier skimter vi potensielt enorme muligheter – men også stor risiko for menneske og miljø.

Rådsleder Ingvild Myhre

Direktør Tore Tennøe

Teknologirådet 2007-2011

Ingvild Myhre (leder)
Partner
Rådgiverne LOS

Carsten Tank-Nielsen
(nestleder)
Selvstendig næringsdrivende

Gudleiv Forr
Journalist

Edina Christin Ringdal
Organisasjonskonsulent

Shahzad Asghar Rana
Teknologidirektør

Elisabeth Harstad
Forskningsdirektør

Camilla Schreiner
Spesialrådgiver, klima

Randi Haakanaasen
Sjefsforsker

Ragnar Fjelland
Professor i filosofi

Silvija Seres
Director, business management

Liv Lunde
Spesialrådgiver, energi

Edel Elvevoll
Professor i marinbiologi

Jon Bing
Professor i rettsinformatikk

Ola Dale
Professor i medisin

Teknologirådet gir råd til Stortinget og regjeringen om ny teknologi som vil prege Norge. Rådet skal fremme offentlig debatt, og inkluderer både eksperter og lekfolk i sitt arbeid.

Rådet for perioden 2007 – 2011 teller 14 medlemmer med Ingvild Myhre som leder. I 2010 ble det avholdt 6 møter.

Rådet ble etablert av Kongen i statsråd 30.april 1999, etter initiativ fra Stortinget. Virksomheten finansieres over Nærings- og handelsdepartementets del av statsbudsjettet. Norges forskningsråd har faglig og administrativt tilsynsansvar.

Teknologirådets sekretariat 2010

Tore Tennøe
Direktør

Hild Lamvik
Informasjonssjef
(t.o.m 30.09.10)

Torgeir Knag Fylkesnes
Kommunikasjonssjef
(f.o.m. 01.12.10)

Jon Magnar Haugen
Prosjektleder

Kari Laumann
Prosjektleder

Jon Fixdal
Prosjektleder

Christine Hafskjold
Prosjektleder

Åse Kari Haugeto
Prosjektleder

Åke Refsdal Moe
Prosjektleder
(f.o.m. 01.03.10)

Marianne Barland
Førstekonsulent

Foto: Trond Isaksen

Teknologirådets sekretariat har 9 ansatte og ledes av direktør Tore Tennøe. Sekretariatet holder til i Prinsensgate 18 i Oslo sentrum.

Pasient 2.0

Datalagring

Offentlige skattelister

Internett

Nettvett

Nanoteknologi

GPSbasert veiprising

Karbonfond

Fremtidens alderdom

Skole

Helseportal

Datalagringsdirektivet

Prosjekter

GMO

Personvern

Syntetisk biologi

Helse

Transport

Omsorgsteknologi

Digital mobbing

Bilavgifter

Pasientjournal

Synthia

Du bestemmer

Klima

Offentlige data

Pasient 2.0

Helsetjenester på nett kan bidra til åpenhet og aktiv medbestemmelse.

9 av 10 nordmenn vil ha elektronisk kontakt med behandler. Erfaring fra andre land viser at informasjon, selvbetjening og dialog på nett kan bedre behandlingen og samtidig gi innsparing. Det trengs for en aldrende befolkning som vil ha økende behov for helsetjenester.

Teknologirådet har over flere år vurdert hvordan teknologi kan bidra til bedre og mer effektive helsetjenester. I 2010 opprettet rådet en bredt sammensatt ekspertgruppe for å jobbe med temaet helsetjenester på nett. Rådet første innspill til Stortinget handlet om opprettelse av en nasjonal helseportal. Regjeringen lanserer helseportalen i juni 2011.

Teknologirådets andre innspill anbefalte å gi pasientene elektronisk innsyn og bruksrett til egen pasientjournal. Forslaget fikk stor oppmerksomhet, og har skapt debatt både i media og fra fagmiljøer.

Begge lanseringsmøtene hadde over 100 deltakere.

Anbefalinger - Helseportal

Opprett en nasjonal dialogbasert helseportal innen 2012.

Portalen bør tilby:

- En kvalitetssikret kunnskapsbase
- Informasjon om kvaliteten i helsevesenet
- Innsyn i egen pasientjournal
- Dialogtjenester mellom lege og pasient
- Fora for pasientnettverk

Anbefalinger - Pasientjournal på nett
Tilby alle elektronisk innsyn i egen pasientjournal

- Start med som medisinoversikt, henvisninger, epikriser, kontaktpunkter og personalia.
- Gi pasienten innsyn i loggen, og mulighet til å sperre av informasjon
- Ikke samle all informasjon ett sted men opprette lenker til distribuert lagret data
- Tilgang til å føre egenjournal

Offentlige data

Utviklingen innen IT de siste ti årene har ført til en eksplosjon i mengden offentlige data – både innelukket i databaser og i fri flyt på internett.

Nordmenn flest har i dag tilgang til internett og forventer å kunne finne ut av og ordne det meste på nett når og hvor det passer dem selv. Dette åpner for nye og innovative tjenester basert på offentlige data – men slike tjenester forutsetter at det er mulig å få tilgang til de aktuelle datasettene. Yr.no og Trafikanten er eksempler på offentlige data som tilbys gjennom gratis applikasjoner og nettsteder.

Teknologirådets rapport “Fra Altinn til alt ut – Offentlige data for innovasjon og demokrati”, viser hvordan tilgang til offentlige datasett kan stimulere til innovasjon og næringsutvikling i tillegg til å styrke demokratiet og kontrollen med forvaltningen. Rapporten ble overlevert regjeringen v/statsråd Rigmor Aasrud. I forbindelse med overleveringen lanserte regjeringen data.norge.no – Norges portal for tilgjengelige datasett.

Anbefalinger

- Offentlige data bør som hovedregel være gratis, de er allerede betalt gjennom skatteseddelen. Det bør ikke spille noen rolle om dataene skal brukes til kommersiell virksomhet.
- Det offentlige skal være leverandør av rådata, og i størst mulig grad overlate utvikling av applikasjoner til markedet.
- Et unntak er enkeltoppdrag på data i de tilfellene hvor publisering av hele datasett utfordrer personvernet.
- Det bør opprettes en portal som peker til de ulike datasettene hos dataeierne, etter modell av amerikanske data.gov eller britiske data.gov.uk.
- Det bør utvikles insentiver og en veileder for å få dataeiere til å offentliggjøre flest mulig datasett.

Datalagringsdirektivet

Etter terrorangrepene i Madrid og London har flere land ønsket å lagre kommunikasjonsdata fra telefoni, mobiltelefoni og internett, også utover de data operatørene trenger for driftsformål. Gjennom datalagringsdirektivet søker EU å sikre like vilkår for lagring av slike data i hele EØS-området.

I Norge har debatten hatt steile fronter og spørsmålet har stort sett dreid seg om hvorvidt direktivet skal innføres eller ikke. Teknologirådet har i sine innspill sett på regjeringens forslag til innføring av direktivet, og gitt råd til hvordan man best kan ivareta personvernet ved en eventuell innføring. Dagens ordning for lagring og utlevering av trafikkdata er ikke tilfredsstillende for personvernet.

Anbefalinger

- Teletrafikkdata lagres i 6 mnd
- IP-adresser lagres i 6 mnd
- Utlevering av data bør kun skje etter en rettskjennelse ved skjellig grunn til mistanke om alvorlig kriminalitet
- Dataene lagres hos tilbyderne, og det bør stilles krav om tilstrekkelig sikring av dataene
- Politiet og påtalemyndighetene bør føre statistikk over bruk av trafikkdata
- Effekten av lagringen bør evalueres og ses i sammenheng med andre, lignende tiltak

Offentlige skattelister

Opprinnelig lå skattelister kun til gjennomsyn på ligningskontoret i tre uker, men fra 2000 begynte enkelte nettaviser å legge ut skattelister i søkbar form. I dag finnes skattesøk globalt tilgjengelig på internett hele året, og skattedata har også funnet veien til mobilapplikasjoner og sosiale medier.

I 2010 behandlet Stortingets finanskomité et forslag om å forby offentliggjøring av skattelister. Teknologirådet påpekte i sitt innspill at teknologiutviklingen har endret både hvor tilgjengelige skattedataene er og hvordan informasjonen kan benyttes. Internett har gjort det mulig å enkelt finne fram til og sammenstille informasjon fra flere kilder. Dette kan krenke privatsfæren fordi den samlede informasjonsmengden kan gi et svært detaljert bilde av en persons liv.

Teknologiutviklingen og de nye bruksområdene for skattedata har ført til en relativ svekkelse av personvernet – en utvikling som bare vil fortsette. Teknologirådet foreslo derfor en revurdering av hvordan skatteinformasjon publiseres, og skisserte løsninger som kan ivareta personvernet, så vel som åpenhet og ytringsfrihet.

Syntetisk biologi

I mai 2010 ble Synthia født – verdens første syntetiske skapning. Amerikanske forskere med Craig Venter i spissen har ambisjoner om å designe celler til små kjemiske fabrikker for gode formål som medisiner, drivstoff og nye materialer. Venters firma Synthetic Genomics har allerede hentet inn 600 millioner dollar fra oljeselskapet Esso for å utvikle en ny algevariant som kan produsere biodrivstoff.

Slike planer kan imidlertid også slå feil. Kjennetegnet for levende organismer er at de tilpasser seg og ikke alltid oppfører seg planmessig. Det reiser alvorlige scenarier som at nye skapninger kan spre seg som infeksjoner og truer helse og miljø.

En forsvarlig utvikling av syntetisk biologi forutsetter at samfunnet også håndterer de betenkeligheter teknologien medfører. I et innspill til Stortinget har Teknologirådet, i samarbeid med Bioteknologinemnda og Genøk, påpekt utfordringer som oppstår når vår skaperkraft på denne måten forsterkes ytterligere.

Utfordringer

- Synthia viser at isolert DNA kan bringes til å formere og spre seg. Er lovgivningen skodd for slike tilfeller?
- Kan vi forhåndsvurdere egenskaper og risiko ved nye organismer?
- Hvem bør ha adgang til å drive med syntetisk biologi?
- Trenger vi en tenkepause for å diskutere de politiske utfordringene før utviklingen fortsetter?

Genmodifisert mat og landbruk

I Europa har genmodifiserte organismer (GMO) møtt betenkeligheter og motstand ut fra hensyn til helse og miljø. Nye plantevarianter og nye bruksområder, i f.eks. biodrivstoff, kan imidlertid bane vei også her. En slik utvikling kan skje dersom det åpenbarer seg større fordeler, eller fordi utnyttelse i biodrivstoff og andre industriprodukter vil være vanskeligere å avvise. Dermed kan spørsmål om GMO bli aktualisert også her i Norge.

Teknologirådet har i samarbeid med Bioteknologinemnda og partnere i andre europeiske land utarbeidet en rapport om utviklingen og utfordringene som Europa vil møte. Ut fra denne rapporten har Teknologirådet påpekt overfor Stortinget viktige hensyn som bør vektlegges i norsk politikk.

Utfordringer

- Det kan synes som et paradoks dersom vi i økende grad utgjør et marked for GMO, uten å tillate slikt i vårt eget landbruk.
- Det er krevende å åpne for å dyrke GMO uten samtidig å svekke andre bønders frihet til å la være. Skal en slik sameksistens fungere vil det i tilfelle kreve omfattende tiltak mot at genmateriale kommer på avveie via frø og pollen, samt at ansvaret er tydelig plassert slik at aktørene garderer seg mot uhell.
- Det bør vurderes i norsk matpolitikk om en heller vil høste gevinst av å befeste Norge som GMO-fritt og markedsføre dette som et fortrinn.

Digital mobbing

Halvparten av norske ungdomsskoleelever kjenner til digital mobbing i sin omgangskrets. Teknologirådet har i flere år jobbet med ungdom og personvern på nett. Nå har "Du bestemmer", et skreddersydd undervisningsopplegg for elever på ungdomstrinnet, blitt utvidet med et nettunivers om digital mobbing; mobbing.dubestemmer.no.

Balansegangen mellom hva som er spøk og hva som er mobbing kan være vanskelig. De fleste har moret seg godt av noen som dummer seg ut på YouTube. Er det mobbing? Hvor går grensen mellom mobbing og spøk på nettet? Må man tåle mer på nettet? Dette er spørsmål ungdommene må ta stilling til i det nye undervisningsopplegget.

"Du bestemmer" handler om personvern, mobbing på Internett og mobil, kildekritikk, kjøpepress på nett og foreldres ansvar. Undervisningsopplegget er til nå brukt av rundt 400 000 norske skoleelever og er oversatt til 10 språk.

Undervisningsopplegget "Du bestemmer" ble for første gang lansert i 2007 for 13-17 åringer og i 2009 kom opplegget også for barn mellom 9-13. Skoler kan bestille gratis klassesett på www.dubestemmer.no.

"Du bestemmer" er et samarbeid mellom Teknologirådet, Datatilsynet og Senter for IKT i utdanningen

Klimatoppmøte i skolen

Debatten rundt klimaforandringer og global oppvarming er stor, og det kan ofte være vanskelig å sette seg inn i de ulike synspunktene. Etter at klimatoppmøtet i København i 2009 ikke klarte komme til enighet om en internasjonal avtale, ble debatten også preget av usikkerhet rundt kunnskapsgrunnlaget og flere var skeptiske til FNs klimapanelers rapporter.

Gjennom undervisningsopplegget "Klimatoppmøte i skolen har" Teknologirådet, i samarbeid med Miljølære og Klimaløftet gitt skoleelever i hele landet mulighet til å sette seg inn i de ulike posisjonene i klimadebatten. Opplegget er utformet som et rollespill hvor elevene skal representere ulike land i et simulert forhandlingsmøte. "Klimatoppmøte i skolen" ble i 2010 utvidet med en modul om usikkerhet og kildekritikk.

Etter å ha forhandlet om de samme problemstillingene som blir behandlet på klimatoppmøtet i Cancun, har elevene også fått utarbeide egne klimaråd som har blitt overlevert Norges forhandlingsdelegasjon ved miljøminister Erik Solheim. Elevene har gått inn i rollene med stor entusiasme, og tilbakemeldinger fra hele landet viser at klimasaken skaper stort engasjement hos ungdommene.

"Både lærere og elever var svært fornøyde med undervisningsopplegget på klimamøte.no, og med gjennomføringen! Vi har bare positive tilbake-meldinger. Det er mye god læring i rollespill og effekten blir mye større enn gjennom mer tradisjonelle læringsmåter. Vi takker for vel forberedt undervisningsopplegg, klappet og klart til gjennomføring i klasserommet! Stå på! Dette er viktig arbeid."

Lærer, Lunner vgs

Bil og klima

GPS-basert veipricing

Nederland planlegger å erstatte avgifter ved kjøp av bil med veipricing. Avgiftene blir avhengig av når, hvor og hvor langt man kjører. Det kan gi en yngre og mer trafikksikker bilpark, med redusert lokal forurensning. Men vil det gi en klimagevinst? Og hva med personvernet?

Teknologirådet inviterte professor Henk Meurs fra Radboud-universitetet i Nijmegen til Oslo, og arrangerte et seminar for å diskutere om GPS-basert veipricing også kan være aktuelt i Norge.

Henk Meurs
Foto: Fotograf Birdy - Birgitte Heneide

Prosjektleder i Teknologirådet, Jon Fixdal. Foto: Fotograf Birdy - Birgitte Heneide

Erling Sande (Sp), leder av Stortingets energi- og miljøkomité
Foto: Fotograf Birdy - Birgitte Heneide

Bilavgifter og klimapolitikk

For å nå Klimaforlikets mål må norske klimagassutslipp reduseres med 25 prosent innen 2020. Personbilparken må ta sin andel. De kommende årene forventes rask teknologiutvikling. Biler med forbrenningsmotor blir stadig mer energieffektive, samtidig vil plug-in hybrider og el-biler med lang rekkevidde bli kommersielt tilgjengelige.

Hvilket klimabidrag får vi fra ladbare biler og energieffektive forbrenningsmotorer de kommende årene? Hvor kraftig bør engangsavgiften strammes til? Vil klimakutt fra bilparken velte provenyet? Bør bruksbeskatning erstatte kjøpsbeskatning?

Dette er noen av spørsmålene Teknologirådet tok opp til debatt i mars 2010. Sammen med Kristelig Folkepartis stortingsgruppe inviterte Rådet interesserte til åpent møte på Stortinget.

Internasjonalt samarbeid

Teknologirådet er medlem i Det europeisk nettverket for teknologivurdering (EPTA).

Medlemsinstitusjonene i EPTA har som felles oppgave å vurdere og gi råd til parlamentene om mulige sosiale, økonomiske og miljømessige konsekvenser av ny vitenskap og teknologi.

I november 2010 ble den årlige EPTA konferansen holdt i det danske Folketinget. Temaet for konferansen var "Routes to Sustainable Transport". Konferansen lanserte også rapporten med samme navn, som beskriver erfaringer og utfordringer med bærekraftig transport fra 13 europeiske land.

Direktør i Teknologirådet, Tore Tennøe var paneldelaker i debatten om "Technology options and emerging technologies". Prosjektleder Jon Fixdal presenterte Teknologirådets arbeid med GPS-basert veipricing.

De rundt 100 deltakerne på konferansen var parlamentarikere og interessenter fra hele Europa. Konferansen ble arrangert av det danske Teknologirådet.

Tore Tennøe (Teknologirådet Norge), Helene Limén (Riksdagens utredningstjeneste Sverige) og Lars Klüver (Teknologirådet Danmark)

De skandinaviske organene for teknologivurdering møtes hvert annet år for faglig oppdatering og utveksling av erfaringer.

Høsten 2010 møttes vi til seminar på Riksdagen i Sverige. Direktør Tore Tennøe presenterte Teknologirådet og vårt arbeid for utredningstjenesten på Riksdagen. I tillegg presenterte prosjektlederne utvalgte prosjekter for ulike komitésekretariater.

Rapporter
Kommunikasjon
seminar
mobbing.dubestemmer.no
Slideshow
Høring
debattmøter
sosial
Dialog
www.dubestemmer.no
Fra rådet til tinget
formidle
Medier
kanal
www.klimamøte.no
RTT **Kommunikasjon** Utstilling
Åpne møter
Nettside
www.teknologiradet.no
Saken forklart
nano.teknologiradet.no
Nettressurs
Twitter
WWW
Facebook
Nyhetsbrev
Internett
Publikasjoner
http://www.teknologiradet.no/RTT_Pasienten_p%C3%A5_nett_io8Xg.pdf.file

Nyhetsbrev

Teknologirådets elektroniske nyhetsbrev har 1170 abonnenter. Tolv utgaver av nyhetsbrevet ble sendt ut i 2010.

Internett

www.teknologiradet.no
nano.teknologiradet.no
www.dubestemmer.no
mobbing.dubestemmer.no
www.klimamøte.no
koblinger.origo.no (Blogg)

Våre mange nettsider hadde gode besøkstall i 2010, med omtrent 700 000 sidevisninger.

Sosiale medier

Teknologirådet bruker sosiale medier til å formidle vårt arbeid og kommunisere med andre som er interessert i våre prosjekttemaer.

Du finner oss på Twitter, Facebook og Slideshare.

Rapporter

- Fra Altinn til alt ut? Offentlige data for innovasjon og demokrati
- Routes to sustainable transport. An overview of status and policy strategies for sustainable transport in Europe (EPTA)

Fra rådet til tinget

- eHelse - Pasienten på nett
- Pasientjournal på nett: Tilgang, bruk og muligheter
- Datalagringsdirektivet
- Genmodifisert mat og landbruk
- Offentlige skattelister
- Syntetisk biologi - liv laga?

Saken forklart

- GPS-basert veipricing - fremtidens bilavgift?

Undervisningsopplegg

- Digital mobbing (mobbing.dubestemmer.no)
- Klimatoppmøte i skolen (www.klimamøte.no)

Høringsuttalelser

- Klimakur 2020
- Datalagringsdirektivet
- Innspill til finanskomiteen: Offentliggjøring av skattelister
- Samhandlingsreformen
- Statsbudsjettet 2011:
 - Finanskomiteen (Fremtidens alderdom, Offentlige data og Karbonfond)
 - Helse- og omsorgskomiteen (Fremtidens alderdom og Pasient 2.0)
 - Næringskomiteen (Karbonfond)
 - Energi- og miljøkomiteen (Karbonfond)

Kronikker

- Samhandling helt hjem (Mandag Morgen 25. januar)
- Tid for omsorgsteknologi (VG 22. februar)
- Anonyme skattelister (Dagbladet 5. mars)
- Syntetisk biologi (Dagbladet 26. mars)
- GPS-basert veipricing (VG 1.juni 2010)
- Kvalitet i helsevesenet (VG 15. august)
- Omsorgsteknologi: Hva venter vi på? (Aps medlemsblad "Sammen" okt.2010)
- Droner over Norge (Dagbladet 20. desember)

Utstilling - Fremtidens alderdom

- Oslo kommune, Sykehjemsetaten 25.november 2009 – 27. januar 2010
- Setesdal kommune, samarbeidsnettverk for fire kommuner 29. januar – 26. februar
- Eidsberg kommune 2. mars – 19. mars
- Sarpsborg kommune, Borg Innovasjon 22. mars – 27. mars
- Hamar kommune 6. april – 23. april
- Harstad kommune, regional eldrekonferanse 3. mai – 7. juni
- Oslo kommune, Sykehjemsetaten 11. juni
- Ski kommune, Sikkerhetsuka 13. – 24. september
- Bardu kommune, Bardumartna'n 25. – 29. august
- Risør kommune 27. september – 8. oktober
- Førde kommune, seminar om Hi Tech og

helse, 8. november - 18. november

- Grimstad kommune, 2. desember

Møter, seminarer og arrangementer

- Hva vil IT-ministeren? Åpent møte (Bristol 16.02)
- Bilavgifter og klimakutt Åpent møte med lansering av RTT (Stortinget 22.03)
- Offentlige data Åpent frokostmøte med lansering av rapport (Café Hambros 15.04)
- eHelse: Pasienten på nett Åpent møte med lansering av RTT (Stortinget 20.04)
- GPS-basert veipricing Åpent seminar (Radisson Blue 02.06)
- Høring om karbonfond Høringsseminar (Radisson Blue 08.09)
- eHelse: Pasientjournal på nett Åpent møte med lansering av RTT (Grand Hotel 17.09)

Deltakere i Teknologirådets prosjekter

Ekspertgruppe Pasient 2.0

Sissel Jor, OUS
Lillian Røstad, NTNU
Petter Holm, tidl. pasientombud i Oslo
Deede Gammon, Nasjonalt senter for samhandling og telemedisin
Tom Christensen, KITH
Heidi Brorson, Kreftforeningeh
Ola Dale, NTNU/ Teknologirådet
Prosjektleder Åse Kari Haugeto

Ekspertgruppe Offentlig data

Espen Andersen, Institutt for strategi og logistikk, Handelshøyskolen BI
Håkon Wium Lie, Opera Software
Jannicke Birkevold, Skatteetaten, Innovasjons- og utviklingsavdelingen
Tom Slungaard, Norsk Eiendomsinformasjon
Silvija Seres, Microsoft Fast / Teknologirådet
Prosjektleder Christine Hafskjold

Ekspertgruppe karbonfond

Cathrine Hagem, Statistisk Sentralbyrå
Steffen Kallbekken, CICERO senter for klimaforskning
Birgitte Laird, Bellona
Ragnar Tronstad, teknologidirektør i Elkem Solar

Elisabeth Harstad, Veritas/Teknologirådet
Prosjektleder Jon Fixdal

Ekspertgruppe bioøkonomien

Nils Bøhn, Norges Skogeierforbund
Karl Georg Høyer, Høgskolen i Oslo
Jonas Brändström, Vinnova (Sverige)
Gudbrand Rødsrud, Borregaard
Torjus Bolkesjø, Universitetet for miljø- og biovitenskap
Holger Schlaupitz, Norges Naturvernforbund
Camilla Schreiner, Forskningsrådet / Teknologirådet
Prosjektleder Jon Magnar Haugen

Du bestemmer

Styringsgruppe

Torbjørn Moe, Senter for IKT i utdanning
Guro Skåltvedt, Datatilsynet
Ove Skåra, Datatilsynet
Tore Tennøe, Teknologirådet
Kari Laumann, Teknologirådet

Ringstabekk skole klasse 9B (fokusgrupper)

Klimatoppmøte i skolen

Nordahl Grieg vgs (deltok på lansering)
Kastellet skole (foksugrupper)

Samarbeidspartnere

- Vestlandsforskning
- Innovasjon Sogn og Fjordane
- Datatilsynet
- Senter for IKT i utdanningen
- Medietilsynet /Trygg bruk
- Utdanningsdirektoratet
- Miljølære
- Klimaløftet, Miljøverndepartementet
- VilVite-senteret
- Naturvernforbundet
- GENØK
- Bioteknologinemnda
- EPTA
- Norsk teknisk museum/Norsk medisinsk museum
- PF Informasjonteknologi

Kunnskap kryssar grenser

Kan bedre tilgang til konferanser og møter på internett føre til lavere utslipp av klimagasser? I prosjektet “Kunnskap kryssar grenser” vil man jobbe for at tilgjengelighet på nett kan erstatte reiser i jobbsammenheng.

Prosjektet er satt i gang av Vestlandsforskning, i samarbeid med Innovasjon Sogn og Fjordane og med midler fra Transnova. Teknologirådet er med som partner, og vil bidra med erfaringer fra egne arrangementer.

Hvis folk skal velge bort reisen og i stedet ta møtet på nett, er det viktig at overføringen tilrettelegger for aktiv deltakelse, også fra deltakere på nett. Mulighet for å kunne stille spørsmål underveis og delta i møtet som om man er fysisk tilstede vil være en forutsetning. Prosjektet vil teste ulike former for dialog og toveis-kommunikasjon, og håper på god tilbakemelding fra brukere underveis. Teknologirådet vil gjennom deltakelse i prosjektet, kunne tilby direkte overføring av møter og arrangementer på nett.

Inviterte foredrag

Teknologirådet holder innlegg på en rekke seminarer, møter, konferanser o.l. i løpet av året. Her er et utvalg:

Offentlige data

- Norstella / ressurscenter for eForvaltning, presentasjon av prosjektet
- Javazone, deltakelse i paneldebatt om offentlige data
- NOKIOS, presentasjon av prosjektet og paneldebatt om offentlige data

Internettpolitikk

- Forum for samfunnsikkerhet og beredskap, foredrag og elektroniske spor og datalagringsdirektivet
- Movements for the internet active users, presentasjon av filtrering (barneporno-filteret) i Norge

Fremtidens alderdom

- Helse- og omsorgsdepartementet / Hagenutvalget, presentasjon av politiske anbefalinger fra prosjektet
- GROW konferansen, presentasjon av prosjektet
- Høgskolen i Gjøvik / TEKNA, presentasjon av prosjektet og paneldebatt om omsorgsteknologi
- Helsedirektoratet, presentasjon av prosjektet

- Oslo kommune, Rådhuset, presentasjon av prosjektet for kommuneansatte

Pasient 2.0

- NOKIOS, presentasjon av prosjektet og diskusjon i workshop, Oslo
- Healthworld, presentasjon av helseportal og pasientjournal

Du bestemmer / Digital mobbing

- Skolen i digital utvikling, konferanse for skoleledere, foredrag om digital mobbing
- Computers, Privacy and Data Protection (CPDP), Brüssel, presentasjon av prosjektet
- Safer internet day, European commission, Strasbourg, presentasjon av prosjektet
- Forbruker og undervisningsseminar, Barne og likestillingsdepartementet, paneldebatt om ungdom og personvern
- Utdanningsdirektoratet, Brukerforum "Elevenes psykososiale miljø", foredrag om digital mobbing
- Høgskolen i Stord/Haugesund, presentasjon av prosjektet

Nanoteknologi

- Avfallsforum Midt-Norge, foredrag om nanomaterialer

GMO

- Nettverk for GMO-fritt mat og fôr, presentasjon av prosjektet og politisk utfordringer

Syntetisk biologi

- P2 Akademiet, Foredrag om syntetisk biologi

Foto: Fotograf Birdy - Birgitte Heneide

Foto: Fotograf Birdy - Birgitte Heneide

Foto: Elisabeth S. Alnes

Årsregnskap 2010

Resultatregnskap

	2010	2009
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
Driftsinntekter		
Generelle midler	7 000 000	7 000 000
Spesielle midler	1 613 085	2 664 174
Sum inntekter	8 613 085	9 664 174
Driftskostnader		
Programmer	4 763 480	3 314 393
Prosjekter med ekstern delfinansiering	1 848 755	3 405 878
Administrasjons- og felleskostnader	2 163 203	1 805 581
Ordinære av- og nedskrivninger	23 755	23 755
Sum driftskostnader	8 799 193	8 549 607
DRIFTSRESULTAT	(186 108)	1 114 567
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Finansinntekter		
Renteinntekter	2 908	3 543
Finansinntekter	429	0
Sum finansinntekter	3 337	3 543
Finanskostnader		
Rentekostnader	292	513
Andre finanskostnader	27	286
Sum finanskostnader	319	799
NETTO FINANSPOSTER	3 018	2 744
ORDINÆRE RES. FØR SKATTEKOSTNAD	(183 090)	1 117 311
Skattekostnad på ordinært resultat	0	0
ORDINÆRT RESULTAT	(183 090)	1 117 311
ÅRSRESULTAT	(183 090)	1 117 311
OVERFØRINGER		
Overføringer annen egenkapital	(183 090)	1 117 311
SUM OVERFØRINGER	(183 090)	1 117 311

Balanse

	2010	2009
EIENDELER		
Anleggsmidler		
Varige driftsmidler		
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	0	23 756
Sum anleggsmidler	0	23 756
Omløpsmidler		
Kundefordringer	11 539	243 995
Andre fordringer	590 418	391 345
Bankinnskudd, kontanter o.l.	1 845 936	1 871 184
Sum omløpsmidler	2 447 893	2 506 524
SUM EIENDELER	2 447 893	2 530 280
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Opptjent egenkapital		
Annen egenkapital	0	18 397
Udekket tap	(164 693)	0
Sum opptjent egenkapital	(164 693)	18 397
Sum egenkapital	(164 693)	18 397
Gjeld		
Kortsiktig gjeld		
Bevilgninger	1 276 346	1 170 681
Leverandørgjeld	482 717	579 393
Skyldig offentlige avgifter	411 811	360 601
Annen kortsiktig gjeld	441 712	401 209
Sum kortsiktig gjeld	2 612 586	2 511 883
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	2 447 893	2 530 280

Teknologirådet
Postboks 522, sentrum
Prinsensgate 18
0105 Oslo

Tlf: 23 31 83 00

www.teknologiradet.no
nano.teknologiradet.no
www.klimamøte.no
www.dubestemmer.no
mobbing.dubestemmer.no

ISBN trykket utgave: 978-82-92447-48-2
ISBN elektronisk utgave: 978-82-92447-49-9